

Ens fan falta mil cambrers?

Andreu Mas-Colell

Un titular de diari ens transmet una notícia inquietant per a la temporada turística: fan falta cambrers. A més, es veu que s'ha pogut calcular que en falten mil. Ens diuen que som molt bons a l'hora de produir àpats però no pas tant en servir-los. La cosa és ben sorprenent, perquè també s'afirma que, tot i la temporalitat, o de la necessitat de treballar nits i caps de setmana, això de fer de cambrer és força ben remunerat. Heus ací, doncs, un gran misteri entorn del qual valdrà la pena de reflexionar, tot aplicant els mètodes d'anàlisi de la teoria econòmica més moderna.

El primer que haurem de constatar és que el concepte *ben remunerat* és totalment relatiu. Vés a saber per què, als qui contracten els sous els semblen excessius i als contractats, insuficients. En definitiva, allò que compta és el sou *que toca* i aquest es troba molt determinat per l'oferta i la demanda. Dit d'una altra manera: no dubteu que hi ha un nivell de remuneració prou elevat que farà aparèixer els mil cambrers de sota de les pedres. Suposo que aquesta solució del problema serà qualificada de massa fàcil, fins i tot de tramposa. És, sens dubte, una solució que originaria preus més alts dels àpats, l'encariment del cost d'un viatge turístic a Catalunya, una disminució del nombre de turistes, el tancament de negocis d'estiu, la transformació de les formes de servir àpats. Dons sí, originaria tot això, i la pregunta és si no és això que ens convé. Això que acabo de descriure no és sinó la forma com els preus (en aquest cas els salaris) s'adapten a les condicions de l'entorn i com menen a la utilització eficient de recursos. Aquest plantejament és més aviat ortodox i no sempre vàlid, però en aquest cas s'aplica molt bé. Sense els estímuls que transmeten els preus, els mètodes de producció no es renoven i la ment no s'escarrassa a trobar noves maneres de fer. El camí cap a una economia d'alta productivitat, el nostre repte econòmic més important, passa per reconèixer que hi ha maneres de produir que ja no ens corresponen i que no resoldrem res dissenyant mesures d'urgència per fer

aparèixer mil cambrers compensats amb sous que permetin àpats per al turista que va molt justet. Desenganyem-nos, si volem fomentar l'economia de la productivitat alta no és dolent que hi hagi pressió salarial sobre el mercat laboral de qualificació baixa.

En situacions com la que ara veiem, es comú de sentir comentaris que indiquen que cal desenvolupar i valorar més la formació professional, en relació, sobretot, amb la formació universitària. Diria que, novament, hem de deixar que el mercat, en aquest cas el mercat de treball, hi digui la seva. Si els graduats de la formació professional estan ben remunerats i troben feina amb facilitat no dubteu que les vocacions cap a aquests estudis augmentaran. Però si es tracta d'obtenir cambrers (en formació) mal pagats, potser sota el nom de

becaris, llavors no dubteu que el problema no se solucionarà. Semblantment, si l'estructura de l'economia fa que la demanda de treball valori la formació universitària, llavors la demanda per a aquests estudis serà comparativament alta. Estic convençut que *economia de productivitat alta* i *demanda alta de titulats superiors* van junts. Per cert, segons dades recents de l'Agència de la Qualitat Universitària, al quinquenni 2001-2005 els titulats de les universitats catalanes representaren l'11% del total de l'estat espanyol. Una xifra, aquesta sí, inquietant i que no sembla pas indicar que el nostre problema sigui tenir un nombre excessiu d'universitaris.

Universitat Pompeu Fabra i Barcelona GSE